

THÁNG 01/2025

BẢN TIN PHÁP LUẬT

LAC DUY & ASSOCIATES

**BỊ KỶ LUẬT SA THẢI KHÔNG HƯỞNG TRỢ CẤP
THẤT NGHIỆP: CẢ LÝ LẪN TÌNH ĐỀU CHƯA ỔN**

**NHỮNG ĐIỂM
MỚI NỔI BẬT CỦA
LUẬT CÔNG
ĐOÀN 2024**

PHÁT HÀNH BỞI LAC DUY & ASSOCIATES
LIÊN HỆ CHÚNG TÔI

🌐: <http://lacduy-associates.com>

✉: lacduy@lacduy-associates.com

☎: +84917275572/+842836221603

📍: Phòng 603, Tầng 6, Tòa nhà Centec, số 72-74 Nguyễn Thị Minh Khai, Phường Võ Thị Sáu, Quận 3, TP.HCM

THÁNG 01/2025

BẢN TIN PHÁP LUẬT

LAC DUY & ASSOCIATES

Quý khách hàng thân mến,

Lac Duy & Associates trân trọng được gửi tới quý khách hàng Bản tin pháp luật của tháng 01 năm 2025 với một số điểm tin và bài viết đáng chú ý như sau:

- Bị kỷ luật sa thải không được hưởng trợ cấp thất nghiệp: cả lý lẫn tình đều chưa ổn.
- Những điểm mới nổi bật của Luật Công đoàn 2024
- Cập nhật Văn bản Pháp luật tháng 01/2025

**BỊ KỶ LUẬT SA THẢI KHÔNG ĐƯỢC HƯỞNG TRỢ CẤP THẤT NGHIỆP:
CẢ LÝ LÃN TÌNH ĐỀU CHƯA ỔN**

Phạm Đăng Khoa, Công ty Luật Lac Duy & Associates (LDA)

Bài viết được đăng trên báo Kinh tế Sài Gòn số 52-2024 ngày 26/12/2024

Thoạt nghe, đây có vẻ là một đề xuất phù hợp nếu xem xét ở khía cạnh NLĐ là chủ thể vi phạm kỷ luật lao động đến mức phải nhận hình thức kỷ luật ở mức cao nhất. Chưa kể, khi chỉ ra các lỗi vi phạm có thể bị sa thải, Bộ luật Lao động 2019 đã nhấn mạnh đến các hành vi rất “phản cảm” như trộm cắp, tham ô, đánh bạc, cố ý gây thương tích, sử dụng ma túy tại nơi làm việc (bằng cách liệt kê các hành vi này lên đầu danh sách các hành vi có thể bị sa thải).

Điều này khiến việc “phạt” các lỗi này bằng cách không cho hưởng quyền lợi bảo hiểm thất nghiệp trở nên thuyết phục hơn. Nói cách khác, quỹ bảo hiểm thất nghiệp không thể là “phần thưởng” cho người vi phạm kỷ luật nơi làm việc nghiêm trọng đến mức phải bị cho thôi việc.

Tuy nhiên, xét bản chất việc áp dụng pháp luật lao động lẫn tình hình triển khai chính sách về bảo hiểm thất nghiệp ở Việt Nam hiện nay, việc từ chối cho NLĐ bị kỷ luật dưới hình thức sa thải tiếp cận các khoản trợ cấp thất nghiệp ở thời điểm hơn ai hết, họ là những người thật sự cần đến chúng đã gây ra không ít thắc mắc, băn khoăn.

Cơ quan soạn thảo vô tình đang “hành chính hóa” một quan hệ dân sự, lao động thuần túy. Cụ thể, với quy định bị sa thải thì không được trợ cấp thất nghiệp người ta có thể hiểu, dựa trên quyết định kỷ luật lao động dưới hình thức sa thải (một hành vi dân sự, lao động), cơ quan quản lý nhà nước sẽ ra quyết định từ chối cho NLĐ hưởng trợ cấp thất nghiệp (một hành vi hành chính).

Bản khoản lớn nhất có lẽ là với việc đề xuất này, cơ quan soạn thảo vô tình đang “hành chính hóa” một quan hệ dân sự, lao động thuần túy. Cụ thể, với quy định bị sa thải thì không được trợ cấp thất nghiệp người ta có thể hiểu, dựa trên quyết định kỷ luật lao động dưới hình thức sa thải của người sử dụng lao động (NSDLĐ) đối với NLĐ (một hành vi dân sự, lao động), cơ quan quản lý nhà nước là Sở Lao động - Thương binh và Xã hội sẽ ra quyết định từ chối cho NLĐ hưởng trợ cấp thất nghiệp (một hành vi hành chính).

Trong khi đó, trừ khi có sự đồng thuận, chấp nhận của chính NLĐ bị xử lý kỷ luật (điều này ít khi xảy ra) hoặc sự thừa nhận của cơ quan có thẩm quyền (chẳng hạn tòa án có thẩm quyền), quyết định kỷ luật theo hình thức sa thải hoàn toàn là hành vi pháp lý đơn phương và mang tính chủ quan của NSDLĐ, vốn đang có quyền và lợi ích trái ngược, thậm chí đang xảy ra xung đột nghiêm trọng với quyền và lợi ích của NLĐ bị kỷ luật.

Ngoài ra, việc quyết định có xử lý kỷ luật sa thải NLĐ vi phạm hay không vốn là lựa chọn của NSDLĐ, sử dụng quyền do pháp luật cho phép để chấm dứt quan hệ lao động cũng như để được miễn trừ thực hiện một số nghĩa vụ đi kèm với NLĐ khi chấm dứt quan hệ lao động với họ (chẳng hạn như các khoản trợ cấp thôi việc, mất việc) chứ hoàn toàn không phải là yêu cầu bắt buộc của pháp luật.

Khi đó, để đạt được mục đích chấm dứt quan hệ lao động với nhân viên vi phạm đến mức bị sa thải, chủ doanh nghiệp hoàn toàn có thể lựa chọn cách thức tiếp cận “mềm” hơn, như thỏa thuận chấm dứt hợp đồng lao động với NLĐ (có thể kèm theo các điều kiện như nhân viên nghỉ việc này sẽ không được hưởng các khoản trợ cấp mất việc, thôi việc như một NLĐ nghỉ việc bình thường) mà không cần phải ban hành một quyết định sa thải để buộc nhân viên này phải rời khỏi nơi làm việc.

Đến đây, một nghịch lý xảy ra: cũng là NLĐ bị mất việc làm đó, trong lựa chọn này của NSDLĐ (thỏa thuận chấm dứt hợp đồng lao động) thì được hưởng quyền lợi trợ cấp thất nghiệp, ngược lại (bị sa thải) thì không. Như vậy, vô hình trung, NSDLĐ chính là người quyết định việc có được hay không được hưởng trợ cấp thất nghiệp của NLĐ bị mất việc. Khi đó, quyết định của cơ quan quản lý nhà nước về lao động, việc làm, cụ thể là giám đốc Sở Lao động - Thương binh và Xã hội, về

việc hưởng trợ cấp thất nghiệp của NLĐ liên quan dường như chỉ là hành vi hành chính phản ánh ý chí, lựa chọn của NSDLĐ trước đó. Nói cách khác, trong trường hợp cụ thể này, ở một chừng mực nào đó, NSDLĐ đang chính là người điều tiết việc sử dụng quỹ bảo hiểm thất nghiệp, một vai trò pháp luật chưa bao giờ giao cho họ.

Có thể nói, tâm lý coi NLĐ bị xử lý kỷ luật sa thải là “người xấu” đang chi phối quan điểm ủng hộ việc không cho họ hưởng bảo hiểm thất nghiệp khi bị mất việc làm. Trong khi đó, như đã đề cập ở trên, dù lỗi của NLĐ có bị xem là nặng tới đâu thì việc xử lý kỷ luật sa thải cũng chỉ là hành vi pháp lý đơn phương, là sự lựa chọn áp dụng (được pháp luật cho phép) của chủ doanh nghiệp nhằm bảo vệ quyền và lợi ích của mình trước NLĐ bị cho là vi phạm.

Việc đánh giá, xử lý hành vi vi phạm pháp luật của NLĐ trong nhiều trường hợp cần có sự tham gia của cơ quan nhà nước có thẩm quyền (chẳng hạn như cơ quan công an, tòa án). Việc vi phạm của họ (nếu có) tới đâu sẽ có chế tài tương ứng (hành chính, hình sự) để xử lý tới đó một cách khách quan, phù hợp. Và đương nhiên, đó không còn là việc của doanh nghiệp sử dụng lao động nữa.

Việc dựa vào quyết định xử lý kỷ luật lao động, một quyết định đơn phương của một bên (NSDLĐ) đang có mâu thuẫn lợi ích với bên kia (NLĐ) để quyết định NLĐ được hưởng trợ cấp thất nghiệp hay không là một việc chứa đựng nhiều rủi ro về sự thiếu chính xác và thiếu công bằng. Điều này càng đúng với điều kiện nước ta hiện nay. Theo thống kê, trong quý 3-2023, trong số hơn 200.000 lượt người phải nhận trợ cấp thất nghiệp, hơn 70% là người chỉ có trình độ sơ cấp trở xuống, trong đó, nếu chia nhỏ hơn, đại đa số NLĐ này (90%) là những người không hề có bằng cấp, chứng chỉ.

Nhìn vào những con số này người ta có thể hình dung ra “tương quan lực lượng” giữa một bên là các “ông chủ” - NSDLĐ - với một bên là những NLĐ đang bị xem xét xử lý kỷ luật lao động. Việc bị sa thải oan hay không thỏa đáng là điều hoàn toàn có thể xảy ra. Trước khi những NLĐ không bằng cấp, không trình độ này có thể làm gì đó để bảo vệ quyền lợi hợp pháp của mình (nếu có) thì nguy cơ rõ nét nhất là ngay đến những khoản trợ cấp thất nghiệp ít ỏi để trang trải cuộc sống trong khi đi tìm việc làm mới họ cũng có thể không được nhận.

NHỮNG ĐIỂM MỚI NỔI BẬT CỦA LUẬT CÔNG ĐOÀN 2024

Luật Công đoàn 2024 đã được Quốc hội thông qua sáng 27/11/2024. Theo đó, Luật này được ban hành nhằm khắc phục một số hạn chế, bất cập của Luật Công đoàn 2012. Luật có 6 Chương, 37 Điều (tăng 04 Điều so với Luật hiện hành) và có hiệu lực thi hành từ ngày 01/7/2025, với nhiều điểm mới nổi bật được trình bày trong bài viết này.

Thứ nhất, Luật Công đoàn 2024 đã mở rộng quyền thành lập, gia nhập và hoạt động Công đoàn của người làm việc không có quan hệ lao động. Theo khoản 1, Điều 5, quyền thành lập, gia nhập và hoạt động Công đoàn quy định người lao động Việt Nam có quyền thành lập, gia nhập và hoạt động Công đoàn bao gồm cả người làm việc không có quan hệ lao động trên lãnh thổ Việt Nam. Bên cạnh đó, quy định tại khoản 3, Điều 4 giải thích từ ngữ "*nghiệp đoàn cơ sở*" là tổ chức cơ sở của Công đoàn Việt Nam, tập hợp những người làm việc không có quan hệ lao động, cùng ngành, cùng nghề hoặc những người lao động đặc thù khác. Ngoài ra, người lao động là công dân nước ngoài làm việc tại Việt Nam được bổ sung quyền gia nhập và hoạt động Công đoàn tại Công đoàn cơ sở (không có quyền thành lập và không trở thành cán bộ Công đoàn).

Thứ hai, Luật này bổ sung quy định gia nhập Công đoàn Việt Nam của tổ chức của người lao động tại doanh nghiệp được quy định tại Điều 6 Luật Công đoàn 2024. Theo đó, Điều 6 đã quy định các điều kiện chặt chẽ về hồ sơ gia nhập, trình tự, thủ tục gia nhập Công đoàn Việt Nam; trách nhiệm, hệ quả pháp lý khi gia nhập Công đoàn Việt Nam và đồng thời giao Tổng Liên đoàn lao động Việt Nam hướng dẫn thực hiện để bảo đảm tính linh hoạt. Các Điều 7 và Điều 9 của Luật Công đoàn 2024 cũng đã quy định cụ thể hơn về nguyên tắc tổ chức và hoạt động của Công đoàn Việt Nam và làm rõ hơn nguyên tắc, nội dung hợp tác quốc tế về Công đoàn.

Thứ ba, tại Điều 16 và Điều 17 Luật Công đoàn 2024 đã bổ sung các quy định về quyền giám sát, phản biện xã hội của Công đoàn. Theo đó, giám sát của Công đoàn bao gồm hoạt động tham gia giám sát với cơ quan nhà nước có thẩm quyền và hoạt động chủ trì giám sát. Công đoàn có quyền và trách nhiệm tham gia ý kiến, phản biện xã hội đối với dự thảo văn bản quy phạm pháp luật, quy hoạch, kế hoạch, chương trình, dự án, đề án của cơ quan nhà nước có liên quan trực tiếp đến quyền, lợi ích của đoàn viên Công đoàn, người lao động.

Thứ tư, tại luật mới được thông qua, việc bảo đảm về tài chính Công đoàn là một nội dung quan trọng. Theo đó giữ nguyên quy định cơ quan, tổ chức, đơn vị, doanh nghiệp, hợp tác xã, liên hiệp hợp tác xã thuộc mọi thành phần kinh tế không phân biệt nơi đã thành lập hay chưa thành lập Công đoàn, đều phải có nghĩa vụ đóng kinh phí Công đoàn bằng 2% quỹ tiền lương làm căn cứ đóng bảo hiểm xã hội bắt buộc cho người lao động. Theo Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam, đây là cơ sở pháp lý quan trọng, được thực hiện ổn định và phát huy hiệu quả trong việc bảo đảm điều kiện vật chất cho tổ chức Công đoàn thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ theo quy định của pháp luật, chăm lo tốt hơn cho người lao động.

Thứ năm, Luật Công đoàn 2024 đã bổ sung các trường hợp miễn, giảm, tạm dừng đóng phí Công đoàn nếu doanh nghiệp gặp khó khăn. Đây là nội dung mới được bổ sung tại khoản 2 Điều 30 Luật Công đoàn 2024, doanh nghiệp gặp khó khăn vì lý do kinh tế hoặc bất khả kháng thì được xem xét giảm mức đóng kinh phí Công đoàn thì được giảm mức đóng kinh phí Công đoàn từ 1/7/2025. Ngoài ra, trường hợp doanh nghiệp gặp khó khăn do thiên tai, hỏa hoạn, dịch bệnh phải tạm dừng sản xuất, kinh doanh dẫn đến không có khả năng đóng kinh phí Công đoàn thì được xem xét tạm dừng đóng kinh phí Công đoàn trong thời gian không quá 12 tháng. Điểm mới này có ý nghĩa quan trọng trong việc hỗ trợ và tạo động lực cho người lao động và doanh nghiệp vượt qua giai đoạn khó khăn, ổn định sản xuất và duy trì việc làm.

Thứ sáu, Điều 33 và Điều 34 của Luật Công đoàn 2024 được bổ sung quy định về việc bảo đảm công khai, minh bạch, tăng cường hơn nữa công tác kiểm tra, thanh tra, kiểm toán, giám sát của các cơ quan chức năng trong công tác quản lý, sử dụng tài sản, tài chính Công đoàn, vừa bảo đảm nguyên tắc tự chủ về tài chính của Công đoàn. Làm rõ hơn nội dung công khai tài chính Công đoàn, ông Ngô Duy Hiếu¹ cho biết, luật có quy định mới là 2 năm một lần Tổng Liên Đoàn Lao Động Việt Nam phải báo cáo với Quốc hội về vấn đề thu chi, quản lý và sử dụng tài chính Công đoàn. Kèm theo đó, 2 năm một lần, Kiểm toán Nhà nước sẽ kiểm toán về tài chính của Công đoàn để báo cáo Quốc hội²

¹ Ông Ngô Duy Hiếu hiện đang là Chủ tịch Công đoàn Viên chức Việt Nam, Phó Chủ tịch Ban Chấp hành Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam.

² Phạm Đông, Nghĩa vụ đóng 2% kinh phí công đoàn từ năm 2025, Báo Lao Động, <https://laodong.vn/thoi-su/nghia-vu-dong-2-kinh-phi-cong-doan-tu-nam-2025-1437818.lido>, truy cập ngày 03/1/2025.

VĂN BẢN PHÁP LUẬT THÁNG 01/2025

SỐ	NGÀY HIỆU LỰC	TÊN VĂN BẢN
----	---------------	-------------

DOANH NGHIỆP

1.	01/01/2025	Thông tư 72/2024/TT-BQP quy định, hướng dẫn thực hiện chế độ quản lý, tính hao mòn, khấu hao tài sản cố định là tài sản chuyên dùng; chế độ báo cáo tài sản cố định là tài sản chuyên dùng, tài sản phục vụ công tác quản lý tại các đơn vị thuộc Bộ Quốc phòng và tài sản cố định do Nhà nước giao cho doanh nghiệp quản lý không tính thành phần vốn nhà nước tại doanh nghiệp thuộc Bộ Quốc phòng do Bộ trưởng Bộ Quốc phòng ban hành
----	------------	--

ĐẦU TƯ

1.	31/12/2024	Nghị định 182/2024/NĐ-CP quy định về thành lập, quản lý và sử dụng Quỹ Hỗ trợ đầu tư do Chính phủ ban hành
2.	01/01/2025	Luật Đầu tư công 2024 do Quốc hội ban hành
3.	01/01/2025	Thông tư 22/2024/TT-BKHĐT hướng dẫn việc cung cấp, đăng tải thông tin về lựa chọn nhà thầu và mẫu hồ sơ đấu thầu trên Hệ thống mạng đấu thầu quốc gia do Bộ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư ban hành
4.	01/01/2025	Thông tư 58/2024/TT-BGTVT quy định về đầu tư điểm dừng xe, đỗ xe và vị trí, quy mô trạm dừng nghỉ, điểm dừng xe, đỗ xe trên đường cao tốc do Bộ trưởng Bộ Giao thông vận tải ban hành
5.	15/01/2025	Luật sửa đổi Luật Quy hoạch, Luật Đầu tư, Luật Đầu tư theo phương thức đối tác công tư và Luật Đấu thầu 2024 do Quốc hội ban hành

THƯƠNG MẠI

1.	01/01/2025	Luật Đấu giá tài sản sửa đổi, bổ sung 2024 do Quốc hội ban hành
2.	01/01/2025	Nghị định 172/2024/NĐ-CP quy định chi tiết một số điều của Luật Đấu giá tài sản số 01/2016/QH14 được sửa đổi, bổ sung một số điều theo Luật số 37/2024/QH15 do Chính phủ ban hành

3.	01/01/2025	Thông tư 23/2024/TT-BCT quy định về quản lý, sử dụng vật liệu nổ công nghiệp, tiền chất thuốc nổ thuộc thẩm quyền quản lý của Bộ Công Thương do Bộ trưởng Bộ Công Thương ban hành

XUẤT NHẬP KHẨU

1.	01/01/2025	Thông tư 18/2024/TT-BCT quy định về danh mục phế liệu tạm ngừng kinh doanh tạm nhập, tái xuất, chuyển khẩu do Bộ trưởng Bộ Công Thương ban hành
2.	13/01/2025	Thông tư 18/2024/TT-BNNPTNT về Danh mục thuốc thú y được phép lưu hành tại Việt Nam, Danh mục thuốc thú y cấm sử dụng tại Việt Nam và sửa đổi Thông tư 01/2024/TT-BNNPTNT về bảng mã số HS đối với Danh mục hàng hóa thuộc thẩm quyền quản lý nhà nước của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn và Danh mục hàng hóa xuất, nhập khẩu phải kiểm tra chuyên ngành trong lĩnh vực nông nghiệp và phát triển nông thôn do Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn ban hành

TIỀN TỆ - NGÂN HÀNG

1.	01/01/2025	Thông tư 15/2023/TT-NHNN quy định về hoạt động thông tin tín dụng của Ngân hàng Nhà nước Việt Nam do Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam ban hành
2.	01/01/2025	Thông tư 50/2024/TT-NHNN quy định về an toàn, bảo mật cho việc cung cấp dịch vụ trực tuyến trong ngành Ngân hàng do Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam ban hành
3.	05/01/2025	Nghị định 146/2024/NĐ-CP sửa đổi Nghị định 102/2022/NĐ-CP quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Ngân hàng Nhà nước Việt Nam và Nghị định 26/2014/NĐ-CP về tổ chức và hoạt động của Thanh tra, giám sát ngành Ngân hàng đã được sửa đổi tại Nghị định 43/2019/NĐ-CP do Chính phủ ban hành

LAO ĐỘNG - TIỀN LƯƠNG

1.	01/01/2025	Nghị định 143/2024/NĐ-CP quy định về bảo hiểm xã hội tai nạn lao động theo hình thức tự nguyện đối với người lao động làm việc không theo hợp đồng lao động do Chính phủ ban hành

2.	01/01/2025	Nghị định 178/2024/NĐ-CP về Chính sách, chế độ đối với cán bộ, công chức, viên chức, người lao động và lực lượng vũ trang trong thực hiện sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị do Chính phủ ban hành

VI PHẠM HÀNH CHÍNH

1.	01/01/2025	Nghị định 168/2024/NĐ-CP quy định xử phạt vi phạm hành chính về trật tự, an toàn giao thông trong lĩnh vực giao thông đường bộ; trừ điểm, phục hồi điểm Giấy phép lái xe do Chính phủ ban hành
2.	01/01/2025	Nghị định 176/2024/NĐ-CP quy định quản lý, sử dụng kinh phí từ xử phạt vi phạm hành chính về trật tự, an toàn giao thông đường bộ và đấu giá biển số xe sau khi nộp vào ngân sách nhà nước do Chính phủ ban hành

THỦ TỤC TỔ TỤNG

1.	01/01/2025	Nghị định 142/2024/NĐ-CP quy định về quản lý kho vật chứng và tài liệu, đồ vật do Chính phủ ban hành
2.	01/01/2025	Nghị định 152/2024/NĐ-CP sửa đổi Nghị định 62/2015/NĐ-CP hướng dẫn Luật Thi hành án dân sự được sửa đổi tại Nghị định 33/2020/NĐ-CP do Chính phủ ban hành

QUYỀN DÂN SỰ

1.	01/01/2025	Thông tư 59/2024/TT-BCA sửa đổi, bổ sung một số điều của Thông tư 74/2020/TT-BCA quy định việc kiểm soát xuất nhập cảnh đối với công dân Việt Nam tại cửa khẩu do Bộ trưởng Bộ Công an ban hành
2.	08/01/2025	Nghị định 06/2025/NĐ-CP sửa đổi, bổ sung một số điều của các Nghị định về nuôi con nuôi do Chính phủ ban hành
3.	09/01/2025	Nghị định 07/2025/NĐ-CP sửa đổi, bổ sung một số điều của các Nghị định trong lĩnh vực hộ tịch, quốc tịch, chứng thực do Chính phủ ban hành
4.	10/01/2025	Nghị định 154/2024/NĐ-CP quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Cư trú do Chính phủ ban hành